

”... Nu är vi isolerade och rädda för pandemin”

Rapport från medlemsundersökning 2021, del 2

”Det finns mängder av saker som borde göras. Vi synskadade är mer känsliga och vi behöver hjälp på ett accepterande sätt.
Nu är vi isolerade och rädda för pandemin”

- 38-årig manlig medlem i SRF

Rapportförfattare:

Mikael Ståhl, Synskadades Riksförbund

Telefon: 08-39 92 91

E-post: mikael.stahl@srf.nu

Rapporten kan beställas i alternativa format:

Telefon: 08-39 90 00

E-post: material@srf.nu

Synskadades Riksförbund är landets företrädare för personer med synnedsättning. Stöd gärna vårt arbete. Pg 90 00 90-2

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
1. Inledning	5
2. Om undersökningen och rapporten	6
2.1. Genomförande	6
2.2. Rapportens innehåll och upplägg	7
3. Oro och isolering	8
3.1. Stor oro för att bli smittad	8
3.2. Vanligare med sjukskrivning	8
3.3. Ensamhet och isolering	9
4. Negativa konsekvenser av isolering och distans	10
4.1. Färre har varit ute i naturen	10
4.2. Betydligt färre har använt kollektivtrafiken	11
4.3. Färre har handlat på egen hand	11
5. Svårare att få rätt kommunalt stöd.....	12
6. Internet och sociala medier	13
6.1. Ökad användning, men fortfarande låg delaktighet.....	13
6.2. Stora skillnader mellan olika grupper	14
6.3. Var tionde använder inte sociala medier.....	14
7. Sammanfattning och reflektioner	15
7.1. Viktiga åtgärder för förändring	16
8. Referenser	18
Bilaga 1. Utdrag ur frågeformulär medlemsundersökning 2021	19
Bilaga 2. Tabeller	22

Sammanfattning

Rapporten redovisar ett urval av data från Synskadades Riksförbunds medlemsundersökning 2021. Fokus för rapporten är upplevelser under och effekter av Coronapandemin. Pandemin har påverkat medlemmarna såväl praktiskt som emotionellt och socialt. Nästan hälften av de intervjuade har varit rädd för att själv bli allvarligt sjuk i Covid-19, till skillnad mot bara var fjärde i övrig befolkning. Fyra av tio har besvärats av ensamhet och isolering mer än innan pandemin. Det är framför allt hos kvinnor som dessa besvär har ökat. Tvärtemot trenden i befolkningen har medlemsgruppen varit ute i natur och grönområden mer sällan än tidigare. Medlemmarna har också minskat sitt kollektiv-åkande kraftigt. Hela 45 procent har inte alls åkt kollektivt på egen hand under den aktuella perioden. Många förändringar och begränsningar har införts i den kommunala funktionshinderomsorgen, vilket förstärkt påverkat medlemmarnas vardag. Möjligheten till ledsagarinsatser har varit sämre, besök från hemtjänst har ställts in och medlemmar har istället blivit mer beroende av anhöriga och vänner. Användningen av internet och sociala medier har ökat, men fortfarande är den digitala delaktigheten låg jämfört med personer utan synnedsättning. Det finns också stora skillnader i användandet beroende på de svarandes bakgrund och förutsättningar.

Rapporten föreslår åtgärder för minskade klyftor jämfört med befolkningen i stort samt för en ökad folkhälsa generellt:

- Lagstiftningen som styr den kommunala omsorgen måste förtydligas när det exempelvis gäller rätten till ledsagning, så de som behöver får rätt stöd
- Kommuner bör ha tydligare planer för hur insatser enligt LSS och Socialtjänstlagen ska kunna fortlöpa även under pandemier och krissituationer.

Det behövs också kraftfulla insatser för att minska det digitala utanförskapet.

1. Inledning

Detta är den andra av två rapporter från Synskadades Riksförbunds medlemsundersökning 2021. Här redovisas de delar i enkäten som handlade om upplevelser under och effekter av Coronapandemin. Bland annat ges en bild av de påfrestningar, både praktiska och emotionella, som pandemin inneburit för personer med synnedsättning.

I rapporten är det medlemmar i arbetsför ålder som står i fokus. Tack vare medverkan från Riksorganisationen Unga med synnedsättning finns också ett lite extra fokus på yngre vuxna med synnedsättning. En ny undersökning med fokus på äldre medlemmar planeras till 2022.

2. Om undersökningen och rapporten

2.1. Genomförande

Undersökningens fältarbete bestod av korta, datorstödda telefonintervjuer. Dessa genomfördes av Kantar Sifo på uppdrag av Synskadades Riksförbund. Samtliga 601 intervjuer gjordes i första halvan av maj 2021.

Intervjuerna följde ett på förhand fastställt enkätformulär som tagits fram av Synskadades Riksförbund i samarbete med Kantar Sifo. Formuläret innehöll främst frågor med fasta svarsalternativ, men även några öppna frågor.

Några av frågorna hämtades från Nationella folkhälsoenkäten som Folkhälsomyndigheten genomför. Några frågor har också förekommit i tidigare medlemsundersökningar som SRF gjort. De frågor som redovisas i denna rapport finns i bilaga 1.

Urvalet för intervjuerna hämtades främst från SRF:s medlemsregister, men en mindre del kom också från US' medlemsregister. Alla deltagare var i åldersspannet 20–64 år. Urvalet fördelades i fyra åldersgrupper och Kantar Sifo har eftersträvat samma antal individer i alla dessa grupper. Därför har en ovanligt stor andel av de svarande varit under 35 år. Detta hade dock inte varit möjligt utan deltagande från US och deras medlemmar.

Åldersgrupperna är fördelade enligt följande:

Ålder	Antal	Andel i %
20-34 år	153	25
35-44 år	109	18
45-54 år	174	29
55-64 år	165	27
Alla	601	100

I övrigt gjordes ingen kvotering vad gäller exempelvis kön eller andra bakgrundsvariabler. Det är ändå en jämn könsfördelning i materialet då de 601 svarande består av 306 män och 295 kvinnor. När det gäller grad av synnedsättning är 33 procent av deltagarna blinda. 42 procent har en svår synnedsättning och 23 procent har en lindrig/måttlig synnedsättning.

Vi har utgått från WHO:s klassificering av synnedsättningar, men fördelningen mellan grupperna bygger helt på de svarandes subjektiva uppfattning om sin synnedsättning.

2.2. Rapportens innehåll och upplägg

Ett av flera syften med årets medlemsundersökning var att få mer kunskap om hur och i vilken utsträckning Coronapandemin påverkat SRF:s medlemmar. Några av frågorna handlade specifikt om upplevelser under pandemin. Dessa redovisas främst i rapportens inledande delar. Andra frågor handlade i sig inte om corona-tiden, men resultaten har ändå påverkats av restriktioner, rädsla eller andra svårigheter under denna. Resultaten av dessa redovisas i rapportens senare delar.

I rapporten görs särskilda redovisningar utifrån kön, grad av synnedsättning och ålder främst där det finns märkbara skillnader mellan grupperna. Vid behov görs även särskilda redovisningar utifrån andra parametrar. Samtliga tabeller har placerats i en egen bilaga i slutet av rapporten för att underlätta läsning med skärmläsare eller förstoringsprogram.

Det görs också jämförelser med befolkningen i stort. Data har i dessa fall främst hämtats från Folkhälsomyndighetens nationella folkhälsoenkät Hälsa på lika villkor, som under våren 2021 genomförde en särskild tilläggsundersökning om upplevelser under Coronapandemin, men också SCB:s undersökning om befolkningens internetvanor.

3. Oro och isolering

Då årets medlemsundersökning genomfördes i maj 2021 hade Coronapandemin pågått i nästan 14 månader. En tid som inneburit påfrestningar för de flesta. För en del har det kanske varit en osäker arbetsmarknad som varit den största påfrestningen. För andra kan det ha varit olika praktiska problem. I denna första del av rapporten ges dock några exempel på svårigheter av mer social eller emotionell karaktär.

3.1. Stor oro för att bli smittad

En av de mest självklara påfrestningarna under pandemitiden har varit rädslan för själva viruset och vad en infektion skulle innebära. Nästan hälften av de svarande har varit ganska eller mycket oroliga för att själv bli allvarligt sjuk i Covid-19.

En jämförelse med Folkhälsomyndighetens data visar att oron för att bli allvarligt sjuk varit betydligt större i SRF:s medlemsgrupp än hos befolkningen i stort. I befolkningen i åldern 45-64 år säger sig mindre än 25 procent ha haft denna oro¹, medan samma andel för samma åldersspann i SRF var hela 48 procent.

Oron att bli sjuk har varit något vanligare bland blinda jämfört med de två svarsgrupperna som har en del syn. Det är också den äldsta åldersgruppen som i högst grad varit rädd jämfört med de yngre. Däremot finns knappt någon skillnad mellan könen.

3.2. Vanligare med sjukskrivning

En annan jämförelse med siffror från Folkhälsomyndigheten tyder på att medlemmar i SRF varit sjukskrivna mer under tiden för Coronapandemin. I SRF:s undersökning har 11 procent svarat att de blivit sjukskrivna under den aktuella tidsperioden, medan det i Folkhälsomyndighetens enkät bara var sex procent som svarar så.¹

Av dessa data går det dock inte att säga att SRF:s medlemmar varit sjuka i Covid-19 oftare. Det är snarare så att sjukskrivningar är vanligare i SRF-gruppen jämfört med övrig befolkning, oavsett tidsperiod och oavsett pandemi.

3.3. Ensamhet och isolering

Personer med synnedsättning har drabbats hårt under coronatiden även när det gäller social och fysisk distansering. Var fjärde i undersökningen har känt sig besvärad av ensamhet och isolering minst några gånger i veckan. Var tionde har till och med besvärats av detta varje dag.

I den yngsta åldersgruppen har så mycket som var tredje besvärats av ensamhet och isolering minst några gånger per vecka, medan samma andel bland de äldre är var femte.

Fyra av tio har dessutom upplevt ensamhet och isolering i högre grad under pandemitiden jämfört med innan. Så mycket som hälften av kvinnorna svarar att de besvärats mer än tidigare, medan motsvarande andel bland männen är tre av tio.

Skillnaden jämfört med Folkhälsomyndighetens nationella enkät är även här mycket stor. Bara två av tio i övriga befolkningen i arbetsför ålder säger sig ha besvärats av ensamhet och isolering oftare än innan pandemin.¹

4. Negativa konsekvenser av isolering och distans

4.1. Färre har varit ute i naturen

Coronapandemin och restriktionerna har för de flesta inneburit ökad social distans och lägre utnyttjande av kollektivtrafik och andra offentliga ytor. Detta gäller i allra högsta grad för personer med synnedsättning. En annan mycket allvarlig konsekvens är att möjligheten till motion och vistelse i park och natur har försämrats för den aktuella gruppen.

Bland de svarande är det 22 procent som varit ute i park, natur och grönområden mer sällan under pandemin än innan densamma. Samtidigt är det bara 14 procent som gjort det mer än tidigare. Det är alltså fler av medlemmarna som minskat sin konsumtion av natur och frisk luft än som ökat den.

För befolkningen i stort så är förhållandet det omvända; Andelen som varit ute i park, natur och grönområden mer än tidigare är större än den andel som gjort det mer sällan.¹

I den svarsgrupp som helt saknar syn är det 25 procent som rört sig mindre i natur och grönområden än tidigare och bara 10 procent som fått mer av den varan jämfört med förr.

När det gäller hur ofta de svarande har varit ute i natur och grönområden under den aktuella tiden, så har var fjärde bara gjort det som mest några gånger i månaden. Det är samtidigt nästan fyra av tio som har gjort det varje dag. Bland blinda är det drygt var tredje som inte varit i park eller natur mer än ett par gånger i månaden.

4.2. Betydligt färre har använt kollektivtrafiken

Hälften av deltagarna i undersökningen har åkt kollektivt på egen hand i lägre utsträckning än innan pandemin. I de två yngre åldersgrupperna är det hela sex av tio som minskat sitt kollektivåkande.

Under pandemitiden har 45 procent av de svarande inte en enda gång åkt på egen hand med kollektivtrafik. Detta kan jämföras med SRF: medlemsundersökning från 2017 då 26 procent angav att de inte alls åkte kollektivt på egen hand.²

Andelen som inte åkt kollektivt alls under Coronatiden är något större bland kvinnor. Den är också större bland de svarande som helt saknar syn, där det är hela sex av tio som inte alls använt kollektivtrafiken.

4.3. Färre har handlat på egen hand

Samtidigt som färre har kunnat vistas i naturen eller åka kollektivt så är det fler som blivit beroende av hjälp från vänner och anhöriga. Nästan var fjärde svarande har fått hjälp att handla livsmedel och andra dagligvaror oftare än innan Coronatiden. Det är i högre grad kvinnor, de i den yngsta åldersgruppen samt de som har minst syn som fått mer hjälp med handlingen jämfört med tidigare.

När det gäller hur ofta medlemmarna fått hjälp att handla mat och dagligvaror under pandemitiden så är det sex av tio som fått sådant stöd från vän eller anhörig minst någon eller några gånger i månaden. Bland de som är blinda är samma siffra sju av tio.

5. Svårare att få rätt kommunalt stöd

Att färre har varit ute i park och natur samt att fler har känt sig isolerade och fått mer hjälp än vanligt av anhöriga beror till stor del på de restriktioner och indragningar som har skett inom den kommunala omsorgen. Särskilt i början av pandemi-tiden var det många planerade besök och ledsagartillfällen som uteblev.

Socialstyrelsen skriver i sin rapport Covid-19's konsekvenser för personer med insatser enligt LSS från augusti 2021 att majoriteten av landets kommuner och stadsdelar under 2020 genomfört förändringar inom funktionshinderområdet till följd av Covid-19. 80 procent har genomfört åtgärder inom LSS-verksamheter och 60 procent när det gäller insatser enligt Socialtjänstlagen.³

Restriktioner och förändringar i kommunala insatser har märkts tydligt även bland deltagarna i SRF:s undersökning. Bland de som har insatsen ledsagning beviljad har tre av tio en eller flera gånger under coronapandemin varit med om att de inte fått boka ledsagning på grund av exempelvis smittorisk, eller personalbrist. Märkligt nog har detta hänt 35 procent av kvinnorna som har ledsagning men bara 22 procent av männen. För var tionde av de som har ledsagning har kommunen också dragit ner antalet beviljade timmar under coronapandemin. Även detta är vanligare bland kvinnor, 16 procent mot bara fyra procent bland männen.

Även för de som har andra stöd- eller omsorgsinsatser från kommunen, som till exempel hemtjänst eller boendestöd, har restriktioner varit vanligt under Coronapandemin. Nästan hälften i denna grupp har fått bokade eller schemalagda pass inställda. För var tionde som har andra insatser än ledsagning har det dessutom hänt att kommunen dragit ner på antalet beviljade timmar under samma period. Även här är det vanligare bland kvinnor att bokade pass ställts in eller att antalet beviljade timmar har sänkts.

Dessutom har tre av tio själv låtit bli att boka ledsagning och nästan tre av tio låtit bli att boka eller bokat av någon annan insats på grund av rädsla för att bli smittad av coronaviruset. Även detta är vanligare bland kvinnor.

6. internet och sociala medier

Användningen av internet och sociala medier har ökat bland SRF:s medlemmar under Coronatiden, men fortfarande är den digitala delaktigheten väldigt låg jämfört med personer utan synnedsättning. Det finns också stora skillnader i användandet beroende på de svarandes bakgrund och förutsättningar.

6.1. Ökad användning, men fortfarande låg delaktighet

Tre fjärdedelar av de svarande i medlemsundersökningen uppger att de har använt internet för privat bruk dagligen under coronaperioden. Ytterligare 10 procent använde internet regelbundet, det vill säga någon eller några gånger i veckan.

Detta är en tydlig ökning sedan medlemsundersökningen 2015. Då var det 66 procent av medlemmarna i arbetsför ålder som använde internet i stort sett varje dag. Till maj 2021 hade den siffran alltså stigit med 10 procent.

Som framgår av tabell XX är det framför allt de som är mellan 36 och 64 år som står för den ökning som skett. När det gäller de yngre vuxna så är ökningen sedan 2015 mycket liten. Å andra sidan är det betydligt fler i den yngre gruppen som använder internet och sociala medier.

Var fjärde svarande uppger också att de ökat sitt användande av internet jämfört med tiden innan Corona. I de två yngsta åldersgrupperna är det till och med var tredje som ökat sitt surfande.

Trots en tydlig ökning är den digitala delaktigheten bland SRF:s medlemmar ändå låg jämfört med befolkningen i stort. 76 procent dagliga användare i SRF-undersökningen kan jämföras med 95 procent som använder internet i stort sett dagligen i befolkningen 16-64 år, enligt siffror från SCB för 2021.⁴ I SRF-materialet är det vidare hela 9 procent som inte använt internet alls under pandemitiden. Här är jämförelser med befolkningen i stort svåra. Andelen icke-användare bland personer i arbetsför ålder är så liten att varken SCB eller Internetstiftelsen redovisar siffror specifikt för denna grupp.

6.2. Stora skillnader mellan olika grupper

Andelen som inte använt internet och sociala medier alls under pandemitiden varierar stort mellan olika undergrupper i undersökningen. Här är det tydligt att det är de som är äldre och de som står utanför arbetsmarknaden som är minst delaktiga i den digitala världen.

I den yngsta svarsgruppen är det exempelvis bara någon enstaka individ som inte använt internet under Coronatiden, men i åldersgruppen 55-64 var det så mycket som en av fem som inte gjort det.

Bland svarande med sysselsättning på arbetsmarknaden är det tre procent som inte använt nätet alls under den aktuella perioden, men bland de som har sjuk- eller aktivitetsersättning är samma siffra hela 25 procent.

6.3. Var tionde använder inte sociala medier

Även användningen av sociala medier har ökat i medlemsgruppen. Var tredje har använt dessa kanaler oftare under pandemin än tidigare för att hålla kontakt med vänner och anhöriga. Framför allt är det yngre svarande som blivit aktivare, men det är också något större andel bland kvinnorna jämfört med männen som ökat sitt användande.

Lite mer än hälften av de svarande har använt sociala kanaler varje dag. Samtidigt är det en av tio som inte använt sociala medier alls under tidsperioden. Bland de över 55 år är det två av tio som inte alls använt digitala kanaler för kontakt med sina nära.

7. Sammanfattning och reflektioner

Då årets medlemsundersökning genomfördes i maj 2021 hade Coronapandemin pågått i nästan 14 månader. Under denna tid har vi alla påverkats i mer eller mindre hög grad. För en del har det kanske varit en osäker arbetsmarknad som varit den största påfrestningen. För andra kan det ha varit praktiska problem och för åter andra har svårigheterna varit av mer social eller emotionell karaktär. I de två rapporterna från årets medlemsundersökning ges exempel på att personer med synnedsättning har påverkats på alla dessa sätt.

Vi ser också att medlemsgruppen på många sätt har upplevt hårdare påfrestningar än andra. Exempelvis har en nästan dubbelt så stor andel besvärats av ensamhet och isolering under pandemitiden. Det är också betydligt fler som varit rädd för att själv bli sjuk i Covid-19 jämfört med övrig befolkning.

Den undersökta gruppen har också varit ute i park och natur i lägre grad än innan pandemin, tvärtemot den hälso- och friluftstrend som råder i samhället i övrigt. Dessutom finns fortfarande ett stort digitalt utanförskap i gruppen.

För de flesta av de data som redovisas i denna rapport är det inte bara Coronapandemin och restriktionerna under denna som har haft betydelse. Möjligheterna till sociala aktiviteter, motion på egen hand, användning av kollektivtrafik och delaktighet i den digitala världen var redan innan pandemin sämre för den som har lite eller ingen syn. Coronatiden har bara försämrat förutsättningarna än mer och bidragit till ökade klyftor på flera områden.

Medlemsundersökningen visar även att det ofta är svårt att få adekvat stöd i vardagen. Många har fått ledsagning eller annan kommunal omsorg inställd eller indragen under pandemitiden. Statistik från Socialstyrelsen visar också att antalet individer som har insatsen ledsagning enligt LSS har minskat kraftigt under 2000-talet.⁵ Dessutom har antalet som har samma insats enligt Socialtjänstlagen minskat med åtta procent från hösten 2019 till hösten 2020.⁶

Svårigheter att få rätt stöd under pandemitiden och generella neddragningar inom den sociala omsorgen har förstås även de försämrade individens förutsättningar att sköta vardagssysslor, att motionera eller att vara socialt aktiva. De bidrar förstås också till ökade klyftor och i förlängningen sämre förutsättningar för en god folkhälsa.

I kombination med en pandemi, social distansering och låg digital delaktighet blir sådana neddragningar i den kommunala välfärden närmast katastrofala. Det är sannolikt kombinationen av alla dessa faktorer som bidrar till de stora skillnader mellan medlemsgruppen och befolkningen i stort som framkommer i rapporten.

7.1. Viktiga åtgärder för förändring

Vi vill avsluta denna rapport genom att sätta fokus på åtgärder för jämlikhet och en bättre folkhälsa. Om jämlikheten och folkhälsan ska öka krävs tydligare förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Så här skriver Folkhälsomyndigheten angående hälsa och vilken påverkan olika livsvillkor har.

”För att uppnå en god och jämlik hälsa krävs att människor har jämlika livsvillkor.” ”...Ojämlikhet i hälsa skapas av att olika grupper i samhället, till exempel kvinnor och män eller olika socioekonomiska grupper, har systematiskt olika livsvillkor, levnadsförhållanden och levnadsvanor. Men skillnader i hälsa kan förebyggas, och regeringens mål inom folkhälsoområdet är att skapa samhällsliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.”⁷

Om Regeringens ambition är att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa och sluta de klyftor som finns, så krävs dock tydligare åtgärder och initiativ än idag. Följande är några av de allra viktigaste för att personer med synnedsättning ska känna större trygghet och delaktighet, både i sin vardag och under pandemier och krissituationer.

- Lagstiftningen som styr den kommunala omsorgen måste stärkas, så de som behöver får rätt stöd vid rätt tillfällen. Bland annat behöver det förtydligas att blinda, dövblinda och gravt synskadade har rätt till insatsen ledsagning via LSS.
- Kommuner behöver ha tydligare planer för hur insatser enligt LSS och Socialtjänstlagen ska kunna fortlöpa även under pandemier och krissituationer. Socialstyrelsen pekar exempelvis på att kontinuitetsplaner och individuella riskanalyser kan bidra till minskade negativa konsekvenser vid framtida kriser. ³
- Det behövs kraftfulla åtgärder för att minska det digitala utanförskapet. Personer med synnedsättning måste kunna få rätt stöd för att kunna använda digital teknik i vardagen. Dessutom behöver alla, oavsett ålder och oavsett funktionsnedsättning, garanteras stöd och möjlighet att använda e-legitimation. Bland annat för likvärdiga möjligheter att hantera vaccinationspass och E-tjänster i sjukvården.

8. Referenser

1 Folkhälsomyndigheten 2021. Upplevelser under Covid-19-pandemin <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/u/upplevelser-under-covid-19-pandemin/?pub=101828>

2 Synskadades Riksförbund 2017. Bland bilar, bullar och buller – Om kollektivtrafik, trafikmiljö och färdtjänståkande bland personer med synnedsättning. https://www.srf.nu/globalassets/allmanna-dokument/rapporter/rapport-bland-bilar-bullar-och-buller_tillganglig.pdf

3 Socialstyrelsen 2021. Covid-19's konsekvenser för personer med insatser enligt LSS <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2021-8-7520.pdf>

4 SCB 2021. Genomsnittlig användning av internet 2021 https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_LE_LE0108_LE0108D/LE0108T13N/table/tableViewLayout1/

5 Socialstyrelsen 2020. Insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning - lägesrapport 2020 <https://www.socialstyrelsen.se/om-socialstyrelsen/pressrum/press/vanligare-med-ekonomiskt-bistand-bland-personer-med-funktionsnedsattning/>

6 Socialstyrelsen 2021. Statistik om socialtjänstinsatser till personer med funktionsnedsättning 2020 https://sdb.socialstyrelsen.se/if_ovr/

7 Folkhälsomyndigheten 2021. Folkhälsans utveckling Årsrapport 2021. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/tolkad-rapportering/folkhalsans-utveckling/hur-hanger-livsvillkor-och-halsa-ihop/>

Bilaga 1. Utdrag ur frågeformulär medlemsundersökning 2021

Q016 - Q016: Multi coded

Du som har kommunal ledsagning, har något av följande hänt dig under coronapandemin?

Du kan svara flera alternativ

1. En eller ett par gånger har det hänt att jag inte fått boka ledsagning pga. smittorisk, personalbrist eller liknande
2. Flera gånger har det hänt att jag inte fått boka ledsagning pga. smittorisk, personalbrist eller liknande
3. Kommunen har under en längre period helt dragit in ledsagningen pga. restriktioner i samband med corona
4. Kommunen har dragit ner på det antal ledsagartimmar som jag är beviljad
5. Jag har själv undvikit att boka ledsagning pga. rädsla för corona

998 Ingen av ovanstående *Fixed *Exclusive

Q017 - Q017: Multi coded

Du som har stöd- eller omsorgsinsatser i hem och vardagsliv (exkl. ledsagning), har något av följande hänt dig under coronapandemin?

Du kan svara flera alternativ

1. En eller ett par gånger har det hänt att ett bokad eller schemalagt besök har ställts in pga. smittorisk, personalbrist eller liknande
2. Flera gånger har det hänt att ett bokad eller schemalagt besök har ställts in pga. smittorisk, personalbrist eller liknande
3. Kommunen har under en längre period helt dragit in mitt stöd pga. restriktioner i samband med corona
4. Kommunen har dragit ner på det antal timmar jag är beviljad
5. Jag har själv bokad av, eller låtit bli att boka ett besök pga. rädsla för corona

998 Ingen av ovanstående *Fixed *Exclusive

Q021 - Q021: Matrix

Om du tänker på den tidsperiod som coronapandemin har varat, dvs från mars 2020 och till nu, hur ofta har du gjort följande saker?

##Läs upp skalan en gång, sedan endast vid behov

Aldrig Någon eller några gånger per år Några gånger per
månad Några gånger per vecka Varje dag Vet ej/vill ej svara

Varit utomhus i park, natur- eller grönområden? (t.ex. gått promenader, cyklat eller arbetat i trädgården)

Rest på egen hand med kollektivtrafik (t.ex. buss, tåg, spårvagn, tunnelbana, båt)

Besvärats av ensamhet och isolering

Fått hjälp av vänner eller anhöriga att handla livsmedel och andra dagligvaror

Använt internet för privat bruk

Använt sociala medier och andra digitala tjänster för att hålla kontakt med vänner och anhöriga

Q022 - Q022: Matrix

Hur ofta har du under coronapandemin gjort dessa saker jämfört med tidigare?

##Läs upp skalan en gång, sedan endast vid behov

Mindre än tidigare Ingen skillnad mot tidigare Mer än tidigare Vet
ej/vill ej svara Varit utomhus i park, natur- eller grönområden (t.ex. gått
promenader, cyklat eller arbetat i trädgården)

Rest på egen hand med kollektivtrafik (t.ex. buss, tåg, spårvagn, tunnelbana, båt)

Besvärats av ensamhet och isolering

Fått hjälp av vänner eller anhöriga att handla livsmedel och andra dagligvaror

Använt internet för privat bruk

Använt sociala medier och andra digitala tjänster för att hålla kontakt med vänner och anhöriga

Bilaga 2. Tabeller

Oro för att bli allvarligt sjuk

Tabell 1a. Under coronapandemin har jag varit orolig för att själv bli allvarligt sjuk i covid-19. SRF, 2021. Kön & synnedsättning. Andelar i %.

Det stämmer ...	Alla	Män	Kvinnor	Lindrig/ måttlig	Svår syn.	Blind
Mycket dåligt	25	28	21	31	24	21
Ganska dåligt	27	25	30	24	28	29
Ganska bra	24	24	25	31	22	23
Mycket bra	22	22	23	14	23	27
Vet ej/vill ej svara	1	2	1	-	2	0

Tabell 1b. Under coronapandemin har jag varit orolig för att själv bli allvarligt sjuk i covid-19. SRF, 2021. Ålder. Andelar i %.

Det stämmer ...	20-34	35-44	45-54	55-64
Mycket dåligt	20	26	32	21
Ganska dåligt	29	32	25	25
Ganska bra	28	28	21	22
Mycket bra	20	14	22	31
Vet ej/vill ej svara	3	-	1	1

Tabell 2A. Under den tidsperiod som coronapandemin har varat(mars 2020- maj 2021), har något av följande hänt dig? SRF, 2021. Kön & synnedsättning. Andelar i %.

	Alla	Män	Kvinnor	Lindrig/ måttlig	Svår syn.	Blind
Blivit sjukskriven	11	12	11	12	13	9
Blivit permitterad	5	6	3	5	4	4
Blivit arbetslös	6	6	6	6	6	6

Tabell 2B. Under den tidsperiod som coronapandemin har varat(mars 2020- maj 2021), har något av följande hänt dig? SRF, 2021. Ålder. Andelar i %.

	20-34	35-44	45-54	55-64
Blivit sjukskriven	10	11	13	12
Blivit permitterad	3	6	7	3
Blivit arbetslös	8	7	6	4

Restriktioner i kommunala insatser

Tabell 11. Du som har kommunal ledsagning, har något av följande hänt dig under coronapandemin? (fram t.o.m. maj 2021) SRF 2021. Kön. Andelar i procent. N=153.

		Alla	Män	Kvinnor
Det har hänt att jag inte fått boka ledsagning pga. smittorisk, personalbrist eller liknande	En eller ett par ggr	17	12	21
	Flera gånger	12	10	14
Ledsagningen har under längre period helt blivit indragen		5	6	4
Kommunen har dragit ner på antalet tim. jag är beviljad		11	4	16
Har själv undvikit att boka ledsagning pga. rädsla för corona		31	26	34

Tabell 12. Du som har stöd- eller omsorgsinsatser i hem och vardagsliv (exkl. ledsagning), har något av följande hänt dig under coronapandemin? (fram t.o.m.) maj 2021) SRF 2021. Kön. Andelar i %. N=153

		Alla	Män	Kvinnor
Det har hänt att ett bokat/schemalagt besök har ställts in pga. smittorisk, personalbrist el. liknande	En eller ett par ggr.	27	26	28
	Flera gånger	18	13	21
Mitt stöd har under längre period helt dragits in		3	-	5
Kommunen har dragit ner på antalet tim. jag är beviljad		10	7	12
Har själv bokat av, eller låtit bli att boka pga. rädsla för corona		26	24	28

Använt sociala medier och andra digitala tjänster för att hålla kontakt med vänner och anhöriga

Tabell 15A. Under den tidsperiod som coronapandemin har varat(mars 2020- maj 2021), hur ofta har du använt sociala medier och andra digitala tjänster för att hålla kontakt med vänner och anhöriga? SRF, 2021. Kön & synnedsättning. Andelar i %.

	Alla	Män	Kvinnor	Lindrig/ måttlig	Svår syn.	Blind
Aldrig	11	11	11	10	11	12
Någon eller några gånger per år	3	3	2	1	3	4
Några gånger per månad	7	7	7	10	7	5
Några gånger per vecka	23	25	22	22	25	23
Varje dag	55	54	57	58	53	56
Vet ej/vill ej svara	0	-	1	-	0	1

Tabell 15B. Under den tidsperiod som coronapandemin har varat(mars 2020- maj 2021), hur ofta har du använt sociala medier och andra digitala tjänster för att hålla kontakt med vänner och anhöriga? SRF, 2021. Ålder. Andelar i %.

	20-34	35-44	45-54	55-64
Aldrig	3	9	11	21
Någon eller några gånger per år	3	2	5	1
Några gånger per månad	7	7	8	5
Några gånger per vecka	18	28	24	25
Varje dag	69	54	52	47
Vet ej/vill ej svara	1	-	-	1

Tabell 16A. Jämfört med tidigare, hur ofta har du under coronapandemin Använt sociala medier och andra digitala tjänster för att hålla kontakt med vänner och anhöriga? SRF, 2021. Kön & synnedsättning. Andelar i %.

	Alla	Män	Kvinnor	Lindrig/ måttlig	Svår syn.	Blind
Mindre än tidigare	4	5	3	4	4	4
Ingen skillnad	64	65	62	67	61	66
Mer än tidigare	32	29	34	29	34	30
Vet ej/vill ej svara	1	1	1	-	1	0

Tabell 16B. Jämfört med tidigare, hur ofta har du under coronapandemin Använt sociala medier och andra digitala tjänster för att hålla kontakt med vänner och anhöriga? SRF, 2021. Ålder. Andelar i %.

	20-34	35-44	45-54	55-64
Mindre än tidigare	3	4	5	4
Ingen skillnad	59	55	70	68
Mer än tidigare	38	40	25	27
Vet ej/vill ej svara	-	1	1	1

Använt internet

Tabell 13A. Under den tidsperiod som coronapandemin har varat (mars 2020-maj 2021), hur ofta har du använt internet för privat bruk? SRF, 2021. Kön & synnedsättning. Andelar i %.

	Alla	Män	Kvinnor	Lindrig/ måttlig	Svår syn.	Blind
Aldrig	9	8	11	6	8	12
Någon eller några gånger per år	0	-	0	-	-	0
Några gånger per månad	3	3	4	2	4	4
Några gånger per vecka	10	8	13	9	12	8
Varje dag	76	81	71	82	75	74
Vet ej/vill ej svara	1	0	1	-	2	0

Tabell 13B. Under den tidsperiod som coronapandemin har varat(mars 2020- maj 2021), hur ofta har du använt internet för privat bruk? SRF, 2021. Ålder. Andelar i %.

	20-34	35-44	45-54	55-64
Aldrig	1	6	9	19
Någon eller några gånger per år	-	-	-	1
Några gånger per månad	3	3	3	5
Några gånger per vecka	6	7	13	12
Varje dag	88	83	74	64
Vet ej/vill ej svara	3	-	1	-

Tabell 14A. Jämfört med tidigare, hur ofta har du under coronapandemin använt internet för privat bruk? SRF, 2021. Kön & synnedsättning. Andelar i %.

	Alla	Män	Kvinnor	Lindrig/ måttlig	Svår syn.	Blind
Mindre än tidigare	3	5	2	2	5	3
Ingen skillnad	70	69	72	73	65	75
Mer än tidigare	25	25	25	24	28	21
Vet ej/vill ej svara	2	2	2	1	2	1

Tabell 14B. Jämfört med tidigare, hur ofta har du under coronapandemin använt internet för privat bruk? SRF, 2021. Ålder. Andelar i %.

	20-34	35-44	45-54	55-64
Mindre än tidigare	3	4	2	5
Ingen skillnad	65	62	76	73
Mer än tidigare	31	34	18	20
Vet ej/vill ej svara	1	-	3	2

Fått hjälp av vänner/anhöriga att handla

Tabell 9A. Under den tidsperiod som coronapandemin har varat (mars 2020-maj 2021), hur ofta har du fått hjälp av vänner eller anhöriga att handla livsmedel och andra dagligvaror? SRF, 2021. Kön & synnedsättning. Andelar i %.

	Alla	Män	Kvinnor	Lindrig/ måttlig	Svår syn.	Blind
Aldrig	30	31	28	53	26	18
Någon eller några gånger per år	10	9	11	9	10	11
Några gånger per månad	20	18	22	10	23	23
Några gånger per vecka	32	32	33	19	35	39
Varje dag	7	9	5	6	6	9
Vet ej/vill ej svara	1	1	1	2	1	-

Tabell 9B. Under den tidsperiod som coronapandemin har varat(mars 2020- maj 2021), hur ofta har du fått hjälp av vänner eller anhöriga att handla livsmedel och andra dagligvaror? SRF, 2021. Ålder. Andelar i %.

	20-34	35-44	45-54	55-64
Aldrig	26	31	29	34
Någon eller några gånger per år	12	17	8	5
Några gånger per månad	25	21	18	15
Några gånger per vecka	27	23	36	39
Varje dag	8	6	7	7
Vet ej/vill ej svara	1	1	2	-

Tabell 10A. Jämfört med tidigare, hur ofta har du under coronapandemin Fått hjälp av vänner eller anhöriga att handla livsmedel och andra dagligvaror? SRF, 2021. Kön & synnedättning. Andelar i %.

	Alla	Män	Kvinnor	Lindrig/ måttlig	Svår syn.	Blind
Mindre än tidigare	5	6	3	4	6	4
Ingen skillnad	71	73	69	83	64	72
Mer än tidigare	23	21	26	14	29	24
Vet ej/vill ej svara	0	-	1	-	1	-

Tabell 10B. Jämfört med tidigare, hur ofta har du under coronapandemin Fått hjälp av vänner eller anhöriga att handla livsmedel och andra dagligvaror? SRF, 2021. Ålder. Andelar i %.

	20-34	35-44	45-54	55-64
Mindre än tidigare	7	6	5	2
Ingen skillnad	63	72	75	75
Mer än tidigare	29	21	20	23
Vet ej/vill ej svara	1	1	-	1

Ensamhet och isolering

Tabell 3A. Under den tidsperiod som coronapandemin har varat (mars 2020-maj 2021), hur ofta har du besvärats av ensamhet och isolering? SRF, 2021. Kön & synnedsättning. Andelar i %.

	Alla	Män	Kvinnor	Lindrig/ måttlig	Svår syn.	Blind
Aldrig	46	51	41	48	47	42
Någon eller några gånger per år	13	12	14	11	13	15
Några gånger per månad	16	14	18	18	15	15
Några gånger per vecka	15	14	17	14	15	17
Varje dag	9	9	9	7	9	10
Vet ej/vill ej svara	1	1	1	1	1	0

Tabell 3B. Under den tidsperiod som coronapandemin har varat (mars 2020-maj 2021), hur ofta har du besvärats av ensamhet och isolering? SRF, 2021. Ålder. Andelar i %.

	20-34	35-44	45-54	55-64
Aldrig	31	43	55	53
Någon eller några gånger per år	17	15	11	11
Några gånger per månad	17	20	14	14
Några gånger per vecka	23	12	12	14
Varje dag	10	10	8	8
Vet ej/vill ej svara	3	-	1	1

Tabell 4A. Jämfört med tidigare, hur ofta har du under coronapandemin besvärats av ensamhet och isolering? SRF, 2021. Kön & synnedsättning. Andelar i %.

	Alla	Män	Kvinnor	Lindrig/ måttlig	Svår syn.	Blind
Mindre än tidigare	3	3	3	4	5	1
Ingen skillnad	53	59	46	56	49	54
Mer än tidigare	43	37	50	38	45	44
Vet ej/vill ej svara	1	1	1	1	0	1

Tabell 4B. Jämfört med tidigare, hur ofta har du under coronapandemin besvärats av ensamhet och isolering? SRF, 2021. Ålder. Andelar i %.

	20-34	35-44	45-54	55-64
Mindre än tidigare	5	6	3	1
Ingen skillnad	43	47	58	59
Mer än tidigare	52	47	37	39
Vet ej/vill ej svara	-	1	2	1

Rest på egen hand med kollektivtrafik

Tabell 7A. Under den tidsperiod som coronapandemin har varat (mars 2020-maj 2021), hur ofta har du rest på egen hand med kollektivtrafik? SRF, 2021. Kön & synnedsättning. Andelar i %.

	Alla	Män	Kvinnor	Lindrig/ måttlig	Svår syn.	Blind
Aldrig	45	41	49	36	37	60
Någon eller några gånger per år	14	14	14	12	14	15
Några gånger per månad	16	18	14	19	20	10
Några gånger per vecka	15	14	16	20	17	9
Varje dag	10	12	7	14	11	6
Vet ej/vill ej svara	0	-	0	-	0	-

Tabell 7B. Under den tidsperiod som coronapandemin har varat (mars 2020-maj 2021), hur ofta har du rest på egen hand med kollektivtrafik? SRF, 2021. Ålder. Andelar i %.

	20-34	35-44	45-54	55-64
Aldrig	34	38	44	60
Någon eller några gånger per år	15	16	13	12
Några gånger per månad	20	21	12	13
Några gånger per vecka	20	14	18	9
Varje dag	10	12	13	5
Vet ej/vill ej svara	1	-	-	-

Tabell 8A. Jämfört med tidigare, hur ofta har du under coronapandemin rest på egen hand med kollektivtrafik? SRF, 2021. Kön & synnedsättning. Andelar i %.

	Alla	Män	Kvinnor	Lindrig/ måttlig	Svår syn.	Blind
Mindre än tidigare	49	47	51	45	53	46
Ingen skillnad	48	50	46	50	45	49
Mer än tidigare	2	2	2	4	2	2
Vet ej/vill ej svara	1	1	1	1	--	3

Tabell 8B. Jämfört med tidigare, hur ofta har du under coronapandemin rest på egen hand med kollektivtrafik? SRF, 2021. Ålder. Andelar i %.

	20-34	35-44	45-54	55-64
Mindre än tidigare	58	62	41	39
Ingen skillnad	38	33	55	59
Mer än tidigare	3	4	2	1
Vet ej/vill ej svara	1	1	3	1

Varit utomhus i park, natur eller grönområde

Tabell 5A. Under den tidsperiod som coronapandemin har varat (mars 2020-maj 2021), hur ofta har du Varit utomhus i park, natur eller grönområden? SRF, 2021. Kön & synnedsättning. Andelar i %.

	Alla	Män	Kvinnor	Lindrig/ måttlig	Svår syn.	Blind
Aldrig	4	5	3	1	4	5
Någon eller några gånger per år	6	6	7	3	5	10
Några gånger per månad	16	15	18	18	16	16
Några gånger per vecka	33	39	27	34	35	31
Varje dag	39	36	43	45	39	37
Vet ej/vill ej svara	0	-	1	-	0	1

Tabell 5B. Under den tidsperiod som coronapandemin har varat (mars 2020-maj 2021), hur ofta har du Varit utomhus i park, natur eller grönområden? SRF, 2021. Ålder. Andelar i %.

	20-34	35-44	45-54	55-64
Aldrig	4	2	4	5
Någon eller några gånger per år	2	7	9	7
Några gånger per månad	24	22	13	10
Några gånger per vecka	39	37	32	27
Varje dag	30	31	42	51
Vet ej/vill ej svara	1	1	-	-

Tabell 6A. Jämfört med tidigare, hur ofta har du under coronapandemin varit utomhus i park, natur- eller grönområden? SRF, 2021. Kön & synnedsättning. Andelar i %.

	Alla	Män	Kvinnor	Lindrig/ måttlig	Svår syn.	Blind
Mindre än tidigare	22	24	20	19	22	25
Ingen skillnad	64	65	62	63	63	65
Mer än tidigare	14	11	17	17	15	10
Vet ej/vill ej svara	0	-	0	1	-	-

Tabell 6B. Jämfört med tidigare, hur ofta har du under coronapandemin varit utomhus i park, natur- eller grönområden? SRF, 2021. Ålder. Andelar i %.

	20-34	35-44	45-54	55-64
Mindre än tidigare	25	23	20	20
Ingen skillnad	56	61	66	71
Mer än tidigare	18	17	13	9
Vet ej/vill ej svara	-	-	1	-